

RAUHAN TÖITÄ SODAN VUONNA 2022

Kaksi vuotta sitten kirjoitin tällä palstalla, että kulunut vuosi muistetaan ennen muuta koronaviruksesta. Edelleen maailmaa kiertävä vitsaus oli tuolloin kaikkia maita kohahduttava tapaus. Myös pian päättyvä vuosi 2022 tuotti tarjolle viheliäisen vitsauksen – Euroopassa käytävän sodan, jonka osapuolena on yksi maailman aiemmista suurvalloista. Tämänkertainen vitsaus kytkeytyi myös Suomeen ja tavalla, jonka myötä kuluva vuosi on muodostunut yhdeksi maamme itsenäisyyden ajan merkittävimmistä virstanpylväistä.

Helmikuun 24. päivänä aloitti Neuvostoliiton ja Suur-Venäjän rajojen paluusta pakkomielteen saanut, länttä vihaava Venäjän diktaattori Vladimir Putin raakalaismaisen hyökkäyssodan kohteenaan Ukraina – maa, jonka olemassaolon oikeuden itsenäisenä valtiona hän oli kiistänyt kolme päivää ennen hyökkäystä. Pitkin vuotta olemme joutuneet täällä lännessä seuraamaan Venäjän armeijan epäonnistumisia varsinaisessa sodankäynnissä ja sen siksi ikään kuin korvikkeeksi suorittamia tuhoisia, terroristisia ohjus-, tykistö- ja lennokki-iskuja, joilla on tuhattu niin kouluja kuin sairaaloita, niin lastentarhoja kuin asuintalojakin, samoin Ukrainan infrastruktuuria. Miljoonat ukrainalaiset ovat joutuneet lähtemään maanpakoon. Raiskaukset, kidutukset, teloitukset ja satojen tuhansien ukrainalaisten pakkosiirrot Venäjälle ovat kuuluneet Putinin armeijan keinovalikoimaan sen ”vapauttaessa” juutalaisen presidentin johtamaa Ukrainaa ”natsivallasta”. Mariupolin kaupungin tuhoaminen samoin kuin Butšan ja Kiovan kaduille tapetut sekä Izumjin metsän ja Lymanin joukkohaidoista löydetty siivilit ovat jääneet muistiimme. Äärimmäistä

pahuutta ilmentävän sodan myötä Putinin Venäjä on asemoinut itsensä sivistyneen maailman ulkopuolelle.

”Naamiot on riisuttu, vain sodan kylmät kasvot näkyvät”, lausui tasavallan presidentti Sauli Niinistö muutama tunti hyökkäyksen alkamisen jälkeen. ”Sotilaallinen erikoisoperaatio”, kuten Putin luonnehti hyökkäystään Venäjän naapurimaahan, vei yhdessä yössä pohjan pois suomalais-venäläisiltä normaaleilta naapurisuhteilta. Luottamus oli mennyt. Suomikin on Venäjän naapurimaa ja lisäksi entinen Venäjän suuriruhtinaskunta. Ja niin tahtui tuo maamme poliittiseen historiaan merkkitapauksena jäävä turvallisuuspoliittinen käänös Pohjois-Atlantin sopimusjärjestö Naton jäseneksi – hanke, jota Venäjä on aina vastustanut. Suomalaiset, joiden enemmistö oli 1990-luvulta asti suhtautunut kielteisesti Nato-jäsenyyteen, kääntyivät nyt sankoin joukoin kannattamaan maamme jäsenyyttä liittokunnassa. No, käytännössähän Suomi on ollut Nato-maa jo vuosia – tosin ilman täysjäsenyyden tuomia turvatakuita. Nyt suomalaiset halusivat myös ne. Ja niinpä Suomi ilmoitti toukokuun 16. päivänä – yhdessä Ruotsin kanssa – hakeutuvansa Naton jäseneksi, minkä jälkeisen prosessin myötä Suomesta on tulossa virallisesti liittokunnan jäsen. Miksi näin? Siksi, että Vladimir Putin oli tuhonnut suomalaisten uskon ja luottamuksen Venäjään rauhantahtoisena naapurimaana.

Valtiojohto teki ratkaisunsa, jotta me suomalaiset voimme elää rauhan oloissa ja tehdä rauhan töitä nyt ja vastakin. Yksi pieni mutta tärkeä rauhan työ on myös Työväentutkimus Vuosikirjan toimittaminen, joka jälleen on

saatu päätökseen. Rauhan työtä on myös se historian- ym. tutkimustyö, jonka satoa julkaisussamme vuosittain esittelemme.

Tällä kertaa julkaisullamme on teemana ”Työväki ja 1800-luku”. Professori Kirsi Vainio-Korhosen sekä tutkijoiden FT Topi Artukka, FT Taina Saarenpää ja FM Noora Viljamaa artikkelin aiheena on Suurpalon jälkeisen Turun työväestö ja huono-osaiset. Kirjailija, FM Niklas Bengtsson tarkastelee puolestaan työväestöä lastenlehtikeskustelussa ja ensimmäisessä suomenkielisessä lasten lehdessä, minkä lisäksi FL Martti Kososen huomion kohteena on Uuraan sataman stuurareiden toiminta 1850–1910-luvuilla. Niin ikään tarjolla on FT Tomi Mertasen artikkeli SKDL:n ja SKP:n kulttuuripolitiikan päälinjoista vuosina 1945–1990.

YTT Eija Eskola luo katsauksen Jämsän työväenyhdistyksen kirjaston toimintaan, ja VTM Tero Tuomisto Viron työväen 1930-luvulla lyhyeksi jääneeseen sivistystyöhön. Keskustelua-osiossa OTM Karoliina Huovila, dosentti Terhi Maczuls kij ja KTT Merja Kauhanen tarkastelevat eri näkökulmista

työmarkkinapoliittisia oloja, minkä lisäksi professori Hannu Itkonen suuntaa huomion Työväen Urheiluliiton näköaloihin ja tulevaisuuden haasteisiin.

Tuttuun tapaan saavat puheenvuoron myös graduntekijät. Esiteltävinä on kuusi kiintoisaa maisteritutkielmaa työväentutkimuksen eri aloilta. Julkaisumme suosittua aineistoa ovat niin ikään kirja-arviot, joita on tarjolla tälläkin kertaa runsas, antoisa kirjo. Lopuksi esittelevät työväenperinnelaitokset perinteiseen tapaan kuluneen vuoden toimintaansa.

Kiitokset kaikille kirjoittajillemme! Niin ikään kiitän toimitusta ja taittaja Maija Räisästä erinomaisesta yhteistyöstä sekä tukijamme heiltä saamastamme taloudellisesta panostuksesta. Teille, hyvät lukijat, toivotan kiintoisia lukuhetkiä julkaisumme parissa, miellyttäviä joulunpyhiä sekä rauhan jatkumista maassamme myös vuonna 2023!

Erkki Vasara
päätoimittaja
erkki.vasara@helsinki.fi